

D 14

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) avslog i ett beslut den 13 december 2013 en ansökan från ett revisionsbolag om fortsatt registrering som revisionsbolag då det hade framkommit att bolaget under åren 2011–2013 hade grovt misskött sina ekonomiska angelägenheter genom att inte betala skatter och avgifter i tid. Förseningarna var många. I flera fall var tidsutdräkten också betydande samt avsåg stora belopp. Auktoriserade revisorn A-son hade som vald revisor för bolaget för åren 2011 och 2012 lämnat revisionsberättelser som inte avvek från standardutformningen. RN tog därefter också del av skattekontoutdrag för ytterligare tre aktiebolag som ingått i samma koncern – varav ett registrerat revisionsbolag (a-bolaget) – och för vilka bolag A-son också hade varit vald revisor under åren 2011 och 2012. Av dessa utdrag framgick att bolagen bl.a. under dessa år inte hade betalat skatter och avgifter i tid. Vidare kunde utläsas att det i flera fall också rörde sig om väsentliga belopp. A-son lämnade även för dessa bolag och år revisionsberättelser som inte avvek från standardutformningen.

RN öppnade mot denna bakgrund detta disciplinärende.

RN beslutade därefter den 27 mars 2014 att meddela a-bolaget varning på grund av att det grovt hade misskött sina ekonomiska angelägenheter genom att inte betala skatter och avgifter med väsentliga belopp i rätt tid.

2 A-sons dokumentation

Av dokumentationen kan utläsas bl.a. att A-son vad avser här aktuella revisionsuppdrag och räkenskapsår noterat att betalningar av skatter och avgifter gjorts för sent och att det beträffande något eller några av bolagen förekommit att saldon överförts från dess skattekonto till Kronofogdemyndigheten, förseningsavgift påförts samt anstånd med betalning medgetts för viss tid. Vidare framgår att A-son beträffande samtliga bolag och räkenskapsår som slutsats hade antecknat ingen anmärkning i revisionsberättelsen.

3 A-sons yttranden

A-son har i yttranden till RN uppgett följande.

De nämnda bolagen hade en gemensam ekonomifunktion, vilken av henne bedömdes fungera väl med bra rutiner samt med kunnig personal. Ingen anmärkning hade kunnat riktas mot redovisningen och kontrollen av denna. All skatt redovisades korrekt i respektive bokslut och var deklarerad till Skatteverket. Detta gällde för samtliga bolag och för båda de aktuella räkenskapsåren. Hon utförde sin granskning av skatter och avgifter enligt lag och god revisionssed. Efter det att hon hade genomfört granskningen av de lämnade skattedeklarationerna var det uppenbart för henne att betalningar vid upprepade tillfällen inte hade gjorts i tid. Att förseningarna var omfattande och att bolagen misskött sina ekonomiska angelägenheter genom att inte betala skatter och avgifter i tid stod helt klart för henne.

Orsaken till att bolagen inte hade uppfyllt sina skyldigheter att betala skatter och avgifter i tid var uteslutande likviditetsbrist. Investeringarna i moderbolaget hade varit stora och verksamheten i respektive bolag hade inte kunnat generera medel i den utsträckning som hade varit nödvändig för att skatter och avgifter skulle kunna betalas i tid. Styrelse och ledning i respektive bolag var väl medvetna om detta och hade ansträngt sig för att försöka ordna finansieringen i tid men hade inte lyckats. Arbetet med att lösa likviditetsfrågan hade för övrigt pågått oavbrutet det senaste året och hade också kunnat lösas i slutet av år 2013.

Det är riktigt att hon inte anmärkte i revisionsberättelserna på att bolagen inte hade betalat skatter och avgifter i tid. Anledningen till detta var att hon befarade att en anmärkning i revisionsberättelsen skulle förvärra bolagens situation i det läge som de befann sig i och även försvåra för dem att lösa situationen. Vidare hade såväl förhållandet till kunder som till kreditgivare kunnat påverkas negativt av en anmärkning i revisionsberättelsen. En sådan anmärkning hade även kunnat allvarligt äventyra bolagens fortbestånd. Hon inser att hon inte följde bestämmelserna i 9 kap. 34 § 4 aktiebolagslagen (2005:551), men i det läge som bolagen befann sig när hon genomförde sina revisioner hade hon bolagens bästa för ögonen. Den uteblivna anmärkningen i revisionsberättelserna har inte lett till skada för någon av bolagens intressenter. Skatteverket var dessutom fullt informerat om situationen.

4 RN:s bedömning

Enligt 9 kap. 34 § 4 aktiebolagslagen ska revisorn anmärka i revisionsberättelsen om han eller hon har funnit att bolaget inte har fullgjort sin skyldighet att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av skatteförfarandelagen (2011:1244).¹ I förarbetena till bestämmelsen anförde föredragande statsråd följande.²

Det är viktigt att de skatter och avgifter som har beslutats av riksdagen också blir redovisade och betalda på det sätt och inom den tid som har avsetts. Enligt min mening kan det inte accepteras att de skattskyldiga skaffar sig obehöriga krediter på det allmännas bekostnad genom att de dröjer med betalningen eller underlåter att betala skatter och avgifter. När det gäller näringsverksamhet vill jag härvid särskilt framhålla att skatteundandragande eller betalningsförsummelse i vissa företag medför oerättigade fördelar för dessa i förhållande till de företag som lojalt betalar sina skatter och avgifter. Det bör därför enligt min mening också vara ett starkt intresse för alla lojala företag att man kommer till rätta med en sådan snedvridning av konkurrensförhållandena inom näringslivet. Mot den nu angivna bakgrunden delar jag kommissionens bedömning att det – utöver den kontroll som kan utövas av skattemyndigheterna – behövs en fortlöpande granskning och information om hur bolagen sköter sina åligganden när det gäller skatter och avgifter. Jag anser också i likhet med kommissionen att det är naturligt att denna uppgift anförtros åt revisorerna. – Jag anser dessutom att frågan är så viktig att det är väl motiverat att revisorerna ges stöd i lag när det gäller att hävda en ny syn i fråga om skatter och avgifter.

Av A-sons revisionsanteckningar och yttranden till RN samt av RN inhämtade skattekontoutdrag framgår att samtliga i ärendet aktuella bolag under de här aktuella räkenskapsåren vid ett flertal tillfällen och med väsentliga belopp betalat skatter och avgifter för sent. Förseningarna har i flera fall varit omfattande. A-son skulle därför ha anmärkt på detta förhållande i sina revisionsberättelser för de ifrågavarande åren. Genom att underlåta detta har hon åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Hon ska därför meddelas en disciplinär åtgärd.

¹ 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen (1997:483) före 1 januari 2012.

² Se prop. 1984/85:30, s. 11.

Vid valet av disciplinär åtgärd beaktar RN följande. A-son har åsidosatt en central rapporteringsregel i aktiebolagslagen vars syfte är att utgöra en viktig kontrollfunktion av att skatter och avgifter betalas i rätt tid. En önskan att hjälpa en revisionsklient på det sätt som A-son velat kan enligt RN:s mening under inga omständigheter försvara ett avsteg från de regler som en revisor ska iaktta i sin yrkesutövning, detta bl.a. med hänsyn till att ett aktiebolags samtliga intressenter har ett berättigat intresse av att revisorn fullgör sin lagstadgade rapporteringsskyldighet. Det som läggs henne till last är därför enligt RN:s mening av allvarligt slag, i synnerhet som hennes underlåtenhet i här aktuellt avseende har gällt flera bolag, flera räkenskapsår och till viss del väsentliga belopp och betydande förseningar. Till detta kommer att de skäl som hon har angett för att åsidosätta sina skyldigheter som revisor ger anledning till tvivel om hon har sådan integritet i förhållande till sina revisionsklienter som fordras av en revisor.

Mot denna bakgrund har RN övervägt att upphäva A-sons auktorisation. Omständigheterna är dock, om än allvarliga, inte så försvårande att ett upphävande av hennes auktorisation framstår som nödvändigt. Vid en samlad bedömning finner RN därför att den disciplinära åtgärden kan stanna vid en varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, f.d. hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, avdelningschefen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, chefsrevisorn Bodil Björk, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Stefan Axelsson som har föredragit ärendet.